وەزارەتـــی ژینگە

ژمارە : ١٠٣٧ لـــە ٢٠٠٩/٥/٢٨

ڕێنمایی ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٠٩
ڕێنماییەکانی سندوقی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان

ئێمە ئەندامانی ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان:

بە پشت بەستن بە حوکمەکانی مادەی (دەیەم) لە یاسای پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان ژمارە (٨) ی ساڵی ٢٠٠٨، وە بۆ بەدیهێنانی ئەو ئامانجانەی ماددە ئاماژە پێکراوەکە لە خۆی گرتووە، بە پێی ئەو دسەلاتەی پێماندراوە ،بەپێی بڕگەی (چوارەم) لە ماددەی دەیەم بۆ دیاری کردنی ڕێوشوێنی تایبەت بە پێکهێنانی سندوقی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان و سپاردن و هەڵگرتن و خەرج کردن و ئەو بوارانەی داراییەکەی تیا خەرج دەکرێت ئەمانەی خوارەوەمان ڕاگەیاند:

ماددەی یەکەم :

پێناسەکان

ئەم وشانەی خوارەوە لە هەر شوێنێکی دەقەکانی ئەم ڕێنماییەدا هاتبێ، ئەو مانا تایبەتیانە دەگەیەنێت کە لە خوارەوە بۆی دیاری کراوە ئەگەر هیچ ئاماژەیەك نەبێت بۆ مانایەکی دیکە:

١- هەرێم : هەرێمی کوردستانی عێراق.

٢- سەرۆك : سەرۆکی ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سندوقی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان.

٣- جێگری سەرۆك : بریکاری وەزارەتی ژینگەیە (یان بریکاری هونەرییە لە کاتێکدا ئەگەر وەزارەت زیاتر لە بریکارێکی هەبوو) لە کاتی ئامادە نەبوونی سەرۆك جێگای دەگرێتەوە.

٤- ئەنجومەن: ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سندوقی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان.

٥- سندوق : سندوقی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان.

٦- بەڕێوەبەری گشتی : بەڕێوەبەری گشتی سندوق.

٧- دەزگای ڕاپەڕاندن: پێکهاتە ئیداری و دارایی وهونەرییەکانی سندوق.

٨- کۆبونەوە: هەر کۆبونەوەیەکە (ئاسایی و نائاسایی) کە ئەنجوومەن گرێی دەدات.

٩- پشتیوانەکان : ئەوانەی بڕی گەورە ی پارە دەبەخشن ، کە دواتر ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە دیاری دەکات.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

ماددەی دووەم :

ئامانجەکانی سندوق

داهاتــەکانی سـندوق بـە پێـی ئەولـەویاتی ژینگـەیی تایبـەت دەکـرێ بـۆ بـە دیهێنـانی ئـەم ئامانجانەی خوارەوە:

١- کۆمەك کردنی پرۆژە ژینگەییە بەردەوامەکان.

٢- کۆمەك کردنی ئەو چالاکییانەی بەشداری لە پاراستنی ژینگەدا دەکەن.

٣- هاندانی داهێنان و دۆزینەوە لە بوارە ژینگە ییەکاندا.

٤- کۆمەك کردنی ئەو توێژینەوە و لێکۆڵینەوانەی کە ئامانجیان هێنانەدی بەرهەمی پاکترە.

٥-بڵاوکردنەوەی هۆشیاری و پەروەردەی ژینگەیی لە ناو سەرجەم چینەکانی کۆمەڵگەدا.

٦- کۆمەك کردنی کۆمەڵە ژینگەییە ناوخۆییەکان.

٧- کۆمــەك کردنــی ئــەو دەســت پێــشخەرییانەی ئامانجیــان رێنمــایکردنی بــەکارهێنانی سەرچاوە سروشتیەکانە بەو شێوەیەی پەرەپێدان بەردەوام بەدی بهێنێت.

٨- هاندانی وەبەرهێنان لە بواری تەکنەلۆجیاکانی دۆستی ژینگە.

٩- رووبەڕوبونەوەی کارەساتە ژینگەییەکان.

١٠- دامەزراندن و بە ڕێوەبردنی ناوچە پارێزراوەکان.

١١- دامەزراندن و دانان و بە کارخستنی تۆڕەکانی چاودێری ژینگەیی.

١٢- راهێنان و ئامادەکردنی کادری ژینگەیی.

١٣- هەر جۆرە چالاکییەکی تر کە ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە پێی وایە خزمەتی ئامانجەکانی سندوقەکە دەکات.

ماددەی سێیەم :

یەکـەم: پێکهاتەیـەك لـە هـەرێم بـە نـاوی سـندوقی پاراسـتن و چـاککردنی ژینگـە لـە هـەرێمی کوردسـتان دا پێکـدەهێنرێت وە سـەرۆکی ئەنجومـەنی پاراسـتن و چـاککردنی ژینگـە ئەنــدامانی ئەنجومــەنی بــەڕێوەبردنی ســندوقەکە دیــاری دەکــات دوای رازی بــونی زۆرینەی ئەندامەکان، بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- سەرۆکی ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە دەبێتە سەرۆکی ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی سندوق.

٢- سـەرۆك یـەکێك لـە بەڕێوەبـەرە گشتیەکان لـە وەزارەتـی ژینگـە رادەسـپێرێت بۆ ئەرکی بەڕێوەبردنی سندوقەکە سەرەڕای کارەکەی خۆی.

٣- چوار ئەندام لەو وەزارەتانەی ئەندامن لە ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە بە پلەیەك کە لە بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێت.

٤- نوێنەرێك لەو رێکخراو و کۆمەڵە ناحکومییە ناوخۆییانەی کە بایەخ بە ژینگە دەدەن و ئەنجومەن دیاری دەکات.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

٥- نوێنەرێك لە کەرتی تایبەت / بە هەماهەنگی لە گەڵ لایەنە پەیوەندی دارەکان دیاری دەکرێت.

٦- نوێنەرێك یا زیاتر لە پشتیوانەکان (ئەندامی فەخرین).

دووەم: لە کاتی ئامادە نەبوونی سەرۆك جێگرەکەی شوێنی دەگرێتەوە.

سـێیەم: سـەرۆك مـاف ئـەوەی هەیـە یـەکێك لـە فەرمانبـەرانی وەزارەتەکـەی دیـاری بکـات بـۆ ئامادەبوون – بە شێوەیەکی هەمیشەیی- لـە کۆبوونـەوەکانی ئەنجومـەن وەك سـکرتێر بە بێ ئەوەی ماف دەنگ دانی هەبێت.

چـوارەم: ئەنجومـەن بـۆی هەیـە بانگهێـشتی هەرکەسـێکی شـارەزا و پـسپۆر بکـات بـۆ سـوود وەرگرتن لە راو بۆچوونی.

پێنجەم: کۆبونەوەکانی ئەنجومەنی بەرێوەبردنی سندوق مانگانە دەبێت، دەکـرێ کۆبوونـەوەی نائاسایی گرێ بدرێت لە کاتی پێویستیدا.

شەشـەم: بڕیارەکـان بـە زۆرینـەی دەنگ دەردەکرێـت، لـە کـاتی یەکسان بوونی دەنگەکانـدا ئـەو لایەنە براوە دەبێت کە دەنگی سەرۆکیان لە گەڵدایە.

حەوتەم: وێنەیەك لە کۆنووسی کۆبوونەوەکان دەنێردرێت بۆ ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە بە مەبەستی بە دوادا چوون.

هەشتەم: ماوەی ئەندامێتی ئەندامانی ئەنجومەنی بەرێوەبردنی سندوق دوو ساڵە، دەشـێ نوێ بکرێتەوە دوای رازیبـوونی سـەرۆکی ئەنجومـەنی پاراستن و چاککردنی ژینگـە، جگـە لە بڕگەی (٤) و (٥) لە ماددەی سێیەم کە ماوەی ئەنـدامێتان بـە(٦) مـانگ دیـاری کراوە (دەشێ نوێ بکرێتەوە).

نۆیەم: سەرۆکی ئەنجومەنی بەرێوەبردنی سندوق بۆی هەیـە هـەر ئەنـدامێك لابـدات کـە نـەتوانێ ئەرکەکـەی خـۆی ئـەنجام بـدات، یـا لـە (٣) کۆبوونـەوەی سـاڵانە ئامـادە نـەبێت بـەبێ بیانویەکی گونجاو، دوای بڕیاری سەرۆکی ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە.

دەیەم: ئەندامێکی دیکەی لە جێ دادەنرێت بە پێی ئەو بڕگانەی کە لە خاڵی یەکەمدا هاتووە.

یازدەهەم: پێویستە رەچاوی هاوسەنگیی نوێنەرایەتی پشتیوانەکان بکرێت.

ماددەی چوارەم :

سندوق کەسایەتییەکی مەعنەوی دەبێت و دارایی و بە ڕێوەبەرایەتییەکی سەربەخۆی دەبێت.

ماددەی پێنجەم :

سـندوق بودجـەی تایبـەت بـەخۆی دەبێـت و داراییەکـەی بـە دارایـی گـشتی لـە قەڵـەم دەدرێـت. سندوق بودجەی سەربەخۆی دەبێت ، ساڵی دارایی سندوق لە ڕۆژی یەکەمی مـانگی کـانوونی دووەمـی هـەموو سـاڵێك دەسـت پێـدەکات و بـە کۆتـایی هـاتنی رۆژی سـی و یەکـەمی مـانگی کانوونی یەکەمی هەمان ساڵ کۆتایی دێت .

بەجۆرێ یەکەم ســـــاڵی دارایی سندوق لە بەرواری دەست بە کاربوونی سندوق دەست

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

پێدەکات لە دوای کارپێکردنی حوکمەکانی ئەم ڕێنماییانە و کۆتایی دێت بە کۆتایی هاتنی دەوامی ڕۆژی سی و یەکی مانگی کانوونی یەکەمی ئەو ساڵە.

ماددەی شە شەم :

داهاتەکانی سندوق

داهاتەکانی سندوق لەم سەرچاوانەی خوارەوە پێکدێت:

١. ئەو بڕە پارانەی کە حکومەتی هەرێمی کوردستان تەرخانی دەکات.

٢. ئەو بڕە پارانەی کە حکومەتی فیدراڵ تەرخانی دەکات.

٣. ئەو بڕە پارەیەی کە لە بودجەی پارێزگاکانەوە تەرخان دەکرێت.

٤. ئەو یارمەتی وبەخشینانەی لەلایەن حکومەت و دەستە و کۆمەڵە و ڕێکخراوە بیانی و ناوخۆییەکان و تاکی عێراقی و بیانی دەبەخشرێن.

٥. ئەو کرێ و رسوم و باجە ژینگەییانەی بە پێی یاسا کارپێکراوەکان وەردەگیرێن.

ماددەی حەوتەم :

ئەو بڕە پارانەی لە بەرامبەر زیان گەیاندن بە ژینگەی هەرێم وەردەگیرێت لەو سندوقەدا هەڵدەگیرێت.

ماددەی هەشتەم :

ڕەزامەندی ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە مەرجە بۆ ڕەزامەندی لە سەر پلانی ساڵانەو بەرنامەکانی پارەدان و جێبەجێکردنی سندوقەکە.

ماددەی نۆیەم :

ئەرك و دەسەڵاتەکانی ئەنجومەن:

١. ئامادەکردنی پەیکەری (هیکل) ی سندوق.

٢. دانانی ئەولەویات بۆ سندوق بە پێی ئەولەویاتی ژینگەیی هەرێم.

٣. بەستنی ئەو گرێبەستانەی ئەرکەکانی سەر شانی پێویستی دەکات.

٤. بەرزکردنـەوەی سـکاڵا و دادگـایی کردنـی کەسـانی راسـتەقینە و مەعنـەوی لـە بـەردەم دادگاکان.

٥. بە دواداچوونی پرۆژەکـــانی تایبەت بە سندوق.

٦. دامەزراندنی فەرمانبەران و بە کارهێنەران و دیاری کردنی مافەکانیان و کۆتایی پێهێنانی خزمەتەکانیان و گرێبەست لە گەڵ هەر پسپۆر و هونەرییەکدا بە پێی گرێبەستی تایبەتی.

٧. دانانی ڕێنمایی ڕێکخراوەیی پێویست بۆ چالاکییەکانی سندوق.

٨. پێك هێنانی لـــیژنەکـــان.

٩. بە دوادا چوونی برگەی ٥ لە ماددەی شەشەم.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

١٠. مەرجە ڕەزامەندی ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە وەربگیرێت لە سەر هەیکەل و سیاسـەتی گـشتی و پـلان و بەرنامـەی کـاری سـندوق پـێش دەسـت کـردن بـە جێبـە جێکردن.

١١. بـەرز کردنـەوەی بڕیارەکـانی ئەنجومـەن و ڕاپۆرتـە خولییـەکانی بـۆ ئەنجومـەنی پاراسـتن و چاککردنی ژینگە.

١٢. هەر ئەرکێکی تر کە سروشتی کاری سندوقەکە پێویستی دەکات.

ماددەی دەیەم :

ئـەرك و دەسەڵاتەکـــانی بەڕێوەبەری گشـــتی

بەڕێوەبەر ئەم ئەرك و دەسەڵاتانەی خوارەوەی هەیە:

أ- جێبەجێکردنی ئەو سیاسەتە گشتییەی کە ئەنجومەن بڕیاری لەسەرداوە بۆ چالاکی و پلان و بەرنامەکانی سندوق.

ب- جێبەجیٚ کردنی ئەو بڕیارانەی کە ئەنجومەن دەری دەکات.

ج- بەڕێوەبردنی کارەکانی سندوق و کارئاسانی کردنی کاروباری ڕۆژانەی.

د- نوێنەرایـەتی کردنـی سـندوق لـە بەرامبـەر کەسـانی تـر بـە پێـی ئـەوەی ئەنجومـەن دیـاری دەکات.

ه- ئامادە کردنی بەراوردی ساڵانە و ژمێریاری کۆتایی و راپۆرتی وەرزی و ساڵانەی سندوق و بەرز کردنەوی بۆ ئەنجومەن.

و- ئامادە کردنی پێوەر و ئالیەت بۆ بە دەست هێنـانی پاڵپشتی دارایـی و هونـەری و دیـاری کردنی بنەماکانی خەرج کردنی پارە لە سندوق و بەرز کردنەوەی بۆ ئەنجومەن.

ز- هەوڵ دان بۆ بەدەستهێنانی ئەو بەخشین و سەرچاوە داراییانەی تـر ئامانجـە ژینگەییـەکان بەدی دەهێنن.

ح- پێـشنیار ی پەیکـەری ڕێکخـستن بـۆ دەزگـای ڕاپەڕانـدنی سـندوق و بـەرز کردنـەوەی بـۆ ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە بۆ بڕیار لە سەردان و پشت پێبەستنی.

ط- بـەڕێوەبردنی دەزگـای ڕاپەڕانـدن و دارایـی سـندوق و سەرپەرشـتی کردنـی کارەکـانی فەرمانبەران و کارمەندان و زامنکردنی باش بەڕێوەچوونی کارەکان تیایدا.

ی- بەرزکردنەوەی ڕاپۆرت و توێژینەوە وپێشنیاری پەیوەست بەکاری سندوق بۆ ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە بۆ بڕیار لە سەردان و پشت پێبەستنی.

ك- ڕێکخـستنی کۆبوونـەوەکان و ئامـادەکردنی کۆنووسـەکان و بەرزکردنـەوەی بـۆ لایەنـە پەیوەندیدارەکان.

ل- هەر ئەرکێکی تر کە ئەنجومەن دەیخاتە ئەستۆی یا پێی ڕادەسپێرێ.

م- خەرج کردنی موکافەئات بۆ کارمەندانی سندوق دوای ڕەزامەندی سەرۆك.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لەسایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

ماددەی یازدەهەم :

ئەنجومەن مافی تۆمارکردنی خاوەندارێەتی بیرۆکە (الملكية الفكرية) و بڕوانامەی داهێنانی لە بـوارە ژینگەییەکانـدا هەیـە و گەشـەپێدەدرێت لـەرێی ئـەو چـالاکیانەی پـارەی بـۆ خـەرج دەکرێت.

ماددەی دوازدەهەم :

ئەنجومەن ژمێرکاری وتۆمارەکانی خۆی رێکدەخا بەپێی بنەما ژمێرکارییە پشت پێبەستراو و ناسـراوە جیهانییـەکان و دەکەوێتـە ژێـر ووردبینـی دیـوانی چاودێری دارایـی بـەجۆرێ کـە ئەنجومەن راپۆرتی سالانە و داتاکانی دارایی کۆتایی بەرزدەکاتـەوە بۆ ئەنجومـەنی وەزیـران و ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگە لە ماوەیەك زیاتر نەبێت لە ٩٠ رۆژ دوای کۆتـایی هاتنی ساڵی دارایی.

ماددەی سیازدەهەم :

لـە کاتێکـدا ئەنجومـەن نـەتوانێت ئامانجـەکانی بـەدی بهێنێـت بـە هـۆی کـەمی داراییـەوە، پێویستە لەسەر ئەنجومەنی پاراستن و چاککردنی ژینگـە کـە راسپاردەیەك بەرزبکاتـەوە بۆ ئەنجومـەنی وەزیـران سـەبارەت بـە پێویـستی دابـین کردنـی دارایـی پێویـست بـۆ ئـەوەی ئەنجومەن بتوانێ بەئەرکەکانی خۆی هەڵسێ وئامانجەکانی خۆی بەدی بهێنێ.

ماددەی چواردەهەم :

لـە کـاتی هەڵوەشـانەوەی ئەنجومـەن لـە بـەر هـەر هۆیـەك، هـەموو داراییـەکانی گواسـتراوەو نەگواستراوە دەبێتە موڵکی وەزارەتی ژینگە.

ماددەی پازدەهەم :

ئـەم رێنماییـە لـە بـەرواری دەرچـوونیەوە کـاری پێـدەکرێت و لـە وەقـایعی کوردسـتان بـڵاو دەکرێتەوە.

دارا محمد أمين
وەزیـــری ژینگە
ســەرۆکی ئە نجومەنی پاراســـتن و چاککـــردنی ژینگە

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM